

N. SEMAŠKO

PRAHAN KONFERENSSISSA

Prahan konferenssia, joka oli koolla tammikuussa 1912, pidetään oikeutetusti käännekohtana puolueemme kehityksessä; silloin bolševistiset järjestöt katkaisivat lopullisesti yhteytensä menševikkeihin ja yhdistyivät yhtenäiseksi bolševistiseksi puolueeksi.

Tämä voitto ei tullut helpolla bolševikeille. Oli taisteltava menševikki-likvidaattoreita vastaan, jotka pyrkivät hävittämään („likvidoimaan”) proletariaatin illegaalisen vallankumouspuolueen ja vaihtamaan sen legaaliseen, so. silloiselle tsaristiselle hirttäjälle Stolypinille mieluisaan puolueeseen. Oli taisteltava myös vasemmistolikvidaattoreita — otzovisteja vastaan, jotka eivät käsittäneet legaalisten mahdollisuuksien (Valtakunnan-duuman puhujalavan, osuuskuntien, ammattiliittojen ym.) hyväksikäytön välttämättömyyttä työväenluokan järjestämiseksi illegaalisen puolueen johdolla. Ja lopuksi oli taisteltava bolševikkien joukossa olevia „sovittelijoita” vastaan, jotka kulkivat likvidaattorien talutusnuorassa. Jo koko tätä bolševikkien taistelua työväenliikkeessä olleita vihamielisiä virtauksia vastaan käytiin tsaarin viranomaisten toteuttaessa mitä ankarimpia pakko-, vakoilu- ja vainotoimenpiteitä bolševikkeja vastaan.

Prahan konferenssi järjestettiin konspiraation kaikkia sääntöjä noudattaen. Konferenssin koollekutsumispaikaksi valittiin Praha, rauhallinen kaupunki Cechyssa, joka kuului silloin Itävalta-Unkarin keisarikuntaan. Siihen aikaan Pariisissa ihan vilisi kyttilä, joten konferenssin järjestäminen siellä olisi ollut vaarallista.

Vladimir Iljitš harkitsi mitä seikkaperäisimmin konferenssin järjestämisen kaikki yksityiskohdat. Hän oli ilmeisesti huolestunut, sillä konferenssin menestyksestään riippui puolueen lujittamisen menestys.

Konferenssin menestystä eivät ratkaisseet ulkomailla toimivat pienet ryhmät, vaan Venäjällä toimivat järjestöt. Näiden järjestöjen edustuksen täydellisyydestä Vladimir Iljitš olikin eniten huolissaan. Millaisella ilolla ottikaan hän vastaan jokaisen Venäjältä saapuneen uutisen!

Suurta osaa Prahan konferenssin valmistelussa Venäjällä näytteli Sergo Ordžonikidze, jonka johdolla siellä toimi konferenssin koollekutsumista järjestelevä komissio.

Me, bolševikkisiirtolaiset, tunsimme hyvin Sergon Pariisin luona sijaitsevan Longjumeaun puoluekoulusta. Koulun silloisten oppilaiden joukossa erottautui erikoisesti laihahko, ryhdikäs, komea gruusialainen Sergo. Hänelle oli erikoista tiedonjano ja vakava suhtautuminen asiaan. Kävi niinkin, että koulun oppilaat nähdessään ensi kertaa sellaisen maailmankuulun kaupungin kuin Pariisin lähtivät joskus oppitunneilta mielenkiintoiselle tutustumismatkalle. Sergo vastusti aina jyrkästi opiskeluajan sellaista käyttöä. „Puolue on lähettänyt meidät opiskelemaan eikä huvittelemaan”, puhui hän. Sergo kuunteli tarkkaavaisesti luentoja, osallistui vilkkaasti keskusteluihin kysymyksistä, jotka olivat epäselviä oppilaille. Hän ei päättänyt koulua: hänet lähetettiin Venäjälle valmistamaan konferenssia. Kuten tunnettua Sergo selviytyi mainiosti hänelle luotetusta tehtävästä ja hänen selostuksensa suoritetusta työstä sai korkean arvion konferenssilta.

Prahan konferenssin koollekutsumiseen liittyi hyvin suuria vaikeuksia. Edustajat matkustivat Venäjältä Prahaan tavattoman varovaisesti, etteivät olisi joutuneet santarmien käsiin. Joitakin heistä pidätettiin matkalla, eivätkä he voineetkaan osallistua konferenssiin. Mekin, silloin ulkomailla siirtolaisina asuneet, matkustimme konferenssiin suurin varovaisuuskin, koska pelkäsimme saavamme jäljillemme kyttä Pariisista.

Vladimir Iljitš kielsi päättävästi meitä matkustamasta yhdessä: ellemme matkustaisi eri vaunuissa, niin ainakin eri vaununosastoissa. Prahan asemalla tšekkiläiset ottivat meidät vastaan ja majoittivat meidät työläisten yksityisasuntoihin. Konferenssin kokoontumis- ja istuntopaikkana oli Kansantalo. Muistan miten kateellisina me menimme Kansantalon suureen saliin, missä tšekkiläiset toverit pohtivat vapaasti pulmiaan ja lepäilivät oluttuopin ääressä sanomalehtiä lukien. Tsaari-Venäjän illegaaliseen elämään verraten tšekkiläisten työläisten elämä näytti meistä paratiisilta.

Mutta Vladimir Iljitšin ohjeen mukaisesti me emme saaneet jäädä tähän „paratiisiin”, ettemme olisi vetäneet puoleemme epämieluisien aineiden huomiota, vaan meidän oli nopeasti nousetava portaita ylös toiseen kerrokseen, missä pidettiin konferenssin istuntoja. Se oli pieni huone, jonka kolmesta ikkunasta muis-

taakseni avautui kaunis näköala vanhaan patriarkaaliseen kaupunkiin, jossa talot olivat tiilikattoisia. Huoneen toisessa päässä oli kapea ja pitkä pöytä „puhemiehistöä varten”, sivuilla penkkejä ja puhemiehistön pöydän edessä penkkejä ja tuoleja konferenssin osanottajia varten. Sivupenkkiä vieressä permannolla oli narulla sidotuissa pakoissa konferenssiin tuotua Pariisissa julkaistua illegaalista kirjallisuutta.

Minä alustin kysymystä työläisten vakuutuksesta. Lenin oli toimittanut huolellisesti päätöslauselmaluonnoksen, jonka olin kirjoittanut jo Pariisissa. Konferenssi hyväksyi päätöslauselmaluonnoksen vain vähäisin toimituskorjauksin.

Lenin teki selostuksen nykytilanteesta ja puolueen tehtävistä. Se oli peruskysymys, joka oli määrittelevä konferenssin kasvat, puolueen rakenteen ja tehtävät. Se oli todella loistava selostus ja niin voimakas ja torjumaton, etteivät horjuvatkaan kyenneet kestämään Vladimir Iljitšin perustelujen edessä, vaikka hän tapansa mukaan ei peitellyt erimielisyyksiä, vaan päinvastoin paljasti ne täysin kärkevästi.

Lenin kirjoitti Gorkille konferenssin jälkeen:

„Kallis A. M.!

Lähiaikoina lähetämme teille konferenssin päätökset. Vihdoin on onnistuttu — vastoin likvidaattoriroistoja — luomaan uudelleen puolue ja sen Keskuskomitea. Toivon teidän iloitsevan yhdessä kanssamme”¹.

Kun menševikit oli häädetty pois ja bolševikit olivat muodostuneet itsenäiseksi puolueeksi, tuli bolševikkien puolueesta lujempi ja voimakkaampi.

¹ V. I. Lenin, Teokset, 35. osa, 4. ven. painos, s. 1.— Toim.

